

Kongres vs. Trump: Změní se po volbách zahraniční politika USA?

Institut pro politiku a společnost ve spolupráci s **Americkým centrem** uspořádal **6. prosince 2018** debatu na téma **Kongres vs. Trump: Změní se po volbách zahraniční politika USA?**, v rámci které přizvaní řečníci analyzovali poslední volby do Kongresu a definovali klíčové výzvy, před kterými bude americká politika v nejbližších letech stát. Pozvání k diskusi přijali: **Ondřej Malý**, bývalý náměstek pro internetizaci, MPO; **Kryštof Kozák**, vedoucí Katedry severoamerických studií Univerzity Karlovy v Praze; **Daniel Anýž**, komentátor Hospodářských novin a investiční bankéř **Ondřej Jonáš**. Debatou provázela **Jan Macháček**, předseda správní rady Institutu pro politiku a společnost.

Na úvod si přítomní hosté připomenuli osobu nedávno zesnulého 41. prezidenta USA Geoga H. W. Bushe, u kterého společně vyzdvihli jeho diplomatické schopnosti z období pádu berlínské zdi a jeho silný charakter.

Podobná shoda ale nenastala při hodnocení posledních voleb do Kongresu, které se uskutečnily v listopadu 2018. **Ondřej Malý** během hodnocení poukázal na pokles Trumpovy voličské základny, který dokresluje významné ztráty Republikánské strany ve státech jako např. Wisconsin, Michigan a Arizona. Dle jeho názoru při takovém složení Sněmovny reprezentantů ztratí Donald Trump možnost prosadit jakýkoliv relevantní domácí program, a proto je pravděpodobné, že svoji pozornost bude více směřovat na zahraniční politiku, ve které disponuje širokými pravomocemi.

Tyto výsledky nepřinesly Trumpovi radost ani podle **Kryštofa Kozáka**. Ten tvrdí, že atmosféra ve Washingtonu nejbližší dva roky určitě nebude přátelská, jelikož se dá očekávat vyhrocení konfliktů mezi Kongresem a exekutivou. Předpokládat lze také ekonomické zpomalení, a proto může být pro Trumpa východiskem zahraniční politika. V té má možnost, za podpory Senátu, budovat svoji auru silného lídra. Z pohledu České republiky je proto dle **Kozákových** slov důležité dodržení mezinárodních závazků, především 2 % HDP vydaných na oblast obrany.

O něco pro Trumpa pozitivnější interpretaci výsledků voleb představil **Daniel Anýž**. Ten na základě dat konstatoval, že si Trump nevedl vůbec špatně a že výsledek lze považovat za remízu. Jak přiblížil, nejdůležitějšími tématy voleb byly na straně Republikánů ekonomika a migrace, u Demokratů šlo především o volbu proti Trumpovi. Jako zajímavý ukazatel **Anýž** prezentoval odliv voličů od Republikánské strany k Demokratům především v demografické skupině bílých a vzdělaných žen.

Ondřej Jonáš předpokládá v budoucnu problémy ve spolupráci mezi Trumpem a Kongresem. Rovněž pro Trumpa vidí širší potenciál možností v zahraniční politice, která by mu měla sloužit pro získání podpory veřejnosti. Na ni působí Trump dle **Jonáše** dvěma tvářemi. První je verzí "byznysmena Trumpa", která je podpořena jeho kvalitním týmem a novými smlouvami na mezinárodní úrovni. Druhá je agresivnější, kterou se Trump prezentuje zejména na Twitteru. Ta však podle **Macháčka** kvůli svému jednoduššímu jazyku postupem času nemusí stačit zejména vůči mladší generaci.

Řešení konfliktů s dolní komorou může Trump hledat v aplikaci exekutivních příkazů, jejichž použití může být následně problematické. **Kozák** poukázal, že bude zajímavé sledovat, jak v takových případech bude reagovat Nejvyšší soud, který je dle jeho slov zvyklý být více nakloněn větším pravomocem exekutivy. Podle **Malého** se bude klíčový boj odehrávat mezi Trumpem a Sněmovnou reprezentantů především ve formě slyšení, šetření, nebo žádostí o zveřejňování, které budou moci požadovat představitelé Demokratické strany na čele výborů. Svoji roli může sehrát i rovina osobní a vyřizování si starých účtů mezi členy obou stran.

Co se týče budoucích výzev americké politiky, řečníci se shodli ve mnoha bodech. Jedním z nich je řešení personální otázky, a to zejména přestárlost osobností v Demokratické straně, kde na svoji příležitost čeká mladší generace. Tu reprezentují Sherrod Brown, Beto O'Rourke nebo Alexandra Ocasio-Cortez. Hlavní výzvou pro Republikány bude obhajoba Trumpova mandátu. Ve svojí kampani by podle predikcí měl využívat zejména zahraniční politiku, ve které se pro něj nejtvrdějším oříškem stává postupně Čína, a to jak v oblasti ekonomické, tak i lidskoprávní a vojenské.